

Havale Tutma Kapasitesi (RHC) ve Acente Risk Yönetimi Çerçevesi için Kılavuz

Yolcu Acentesi Konferansı Posta Oylaması başlıklı A343 maddesi aracılığıyla kabul edilen 812 no'lu Karardaki değişikliklere kapsamında, 1 Kasım 2020'de Havale Tutma Kapasitesi (RHC) ve Acente Risk Yönetimi çerçevesinin hükümlerinde bazı önemli değişiklikler yürürlüğe girmiştir, bu yeni hükümler Şubat 2021'de Tüm dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de eş zamanlı olarak yürürlüğe girmiştir.

Bu değişiklikler, Yolcu Acentesi Konferansı Yönlendirme Grubu (PAC) ve Yolcu Acentesi Programı Küresel Ortak Konseyi (PAPGJC) ile, Yolcu Acentesi Konferansının (PAC) Acente Programının yönetilme şeklini şekillendirmeye yönelik stratejinin bir parçası olmuştur.

Bu kısa kılavuzun amacı, acentelere yeni uygulamanın nasıl çalıştığına dair bir açıklama ve mevcut piyasa koşulları ışığında IATA'nın nasıl hesaplama yaptığına dair bilgi sağlamaktır.

*Lütfen bu belgenin amacının TURSAB HAVAYOLU, BİLETLEME ve IATA İHTİSAS BAŞKANLIĞIMIZCA size RHC'nin nasıl hesaplandığına dair bir fikir vermesini sağlamak olduğunu unutmayın. En doğru RHC değeri için lütfen her zaman IATA ekibinden bir Acente Risk Yönetimi uzmanına danışın!

Bölüm 1: Havale Tutma Kapasitesi (RHC) Çerçevesi

RHC nin nasıl hesap edildiğini anlamak için üç tür bilgiye ihtiyacınız vardır.

1. Acentanızın Risk Durumu (bu, RHC'leri 812 nolu Karar uyarınca sağlanan mali teminata eşit olan Risk Durumu C düzeyindeki Acenteler için geçerli değildir);
2. Son 12 aydaki en yüksek 3 Raporlama Döneminizin net BSP nakit satış tutarı;
3. "Raporlama Döneminizin" ne olduğunu ve kaç güne karşılık geldiği; (7 gün veya 15 gün)

*Lütfen bu belgenin amacının TURSAB HAVAYOLU, BİLETLEME ve IATA İHTİSAS BAŞKANLIĞIMIZCA size RHC'nin nasıl hesaplandığına dair bir fikir vermesini sağlamak olduğunu unutmayın. En doğru RHC değeri için lütfen her zaman IATA ekibinden bir Acente Risk Yönetimi uzmanına danışın!

RHC seviyenizi tahmin etmek için üç kolay adım:

1. Risk Altındaki Tutarınızı Öğrenin

Riske Maruz Tutar, önceki 12 ay içindeki 3 en yüksek Raporlama Döneminin BSP Nakit cirosunun Günlerin Risk Altındaki Satışları ile çarpılması ile ve raporlama dönemindeki günlerin sayısına bölünmesi ve sonra 3 ile çarpılması ile hesaplanır. Şöyleki;

$$\text{Risk Altındaki Tutar} = \frac{\text{Toplam Gün} \times \text{Toplam BSP Nakit Ciro En yüksek 3 Raporlama Dönemi}}{\text{Raporlama Dönemindeki Günler} \times 3}$$

2. Aşağıdaki tabloya bakınız:

Kademe	Risk Altındaki Tutar (AaR)	Risk Durumu A için RHC faktörü	Risk Durumu B için RHC faktörü
1	0 - 5.000.000 USD	2 x AaR	1,5 x AaR
2	5.000.001 - 10.000.000 USD	1,75 x AaR	1,35 x AaR
3	10.000.001 + USD	1,50 x AaR	1,20 x AaR

Risk Altındaki Tutarınız yukarıdaki seviye tablosuna göre hesaplanır. Bu Kademelere denk gelen miktarlara göre belirtilen oranlar uygulanır. Yani İlk 5 milyon ABD Doları kademe 1'e göre hesaplanır, sonraki 5 milyon ABD Doları ise kademe 2'ye göre, bunun ötesinde miktarlar da Kademe 3'e göre hesap edilir.

Örnek:

"X" bir Acente, Risk Altındaki toplam tutarı 11 Milyon ABD Dolar olan ve Risk Durumu da "A" olan bir Acenta olsun. Dolayısıyla, ilk 5 milyonunu kademe 1'e, sonraki 5 milyonunu kademe 2'ye, son 1 milyonunu kademe 3'e aşağıda gösterildiği gibi tahsis ve hesap edilir: Yani;

Kademe	Risk Altındaki Tutar (AaR)	Risk Durumu A için RHC faktörü	Acente A için Hesaplama
1	0 - 5.000.000 USD	2 x AaR	2 x 5 milyon = 10 milyon
2	5.000.001 - 10.000.000 USD	1,75 x AaR	1,75 x 5 milyon = 8,75 milyon
3	10.000.001 + USD	1,50 x AaR	1,5 x 1 milyon = 1,5 milyon

3. Her şeyi ekleyin

Acenteniz için geçerli olabilecek her bir kademe için hesaplamayı yaptıktan sonra, tutarları toplayın ve bu, RHC değerinizin bir tahmini olacaktır.

Örnek: Yukarıdaki "X" Acentanın RHC' si şu şekilde olacaktır:

10 milyon + 8,75 milyon + 1,5 milyon = **20,25 milyon.**

* IATA'dan her zaman Havale Tutma Kapasitesi (RHC) seviyelerinizi dağıtım stratejilerinize göre ayarlamasını talep edebileceğinizi unutmayın; beklenen zirveler için içinizde herhangi bir kesinti olmayacağından emin olmak için beklenen satış dalgalanmasını önceden planlamanız önemlidir.

Bölüm 2: Acente Risk Yönetimi ve Finansal Değerlendirmelere Yönelik Aşamalı Yaklaşım

Yeni RHC hesaplama metodu çerçevesine ek olarak, Acente programı, tüm Temsilcilerin Risk değerlendirmesini aynı şekilde ele almaktan uzaklaşıp daha dinamik bir yaklaşıma doğru gelişmektedir. Yani bu yaklaşım tarzı ile sizin acentanızın taşıdığı risk, sizden çok daha fazla veya az riski olan acentalarla sizi aynı kapsamda değerlendirmemek, sizin kapasiteniz ve operasyonel büyüklüğüne göre satışlarınıza dayalı olarak farklı değerlendirme kademeleri oluşturmayı amaçlamaktadır.

Yolcu Acentesi Konferansının A343 nolu Posta Oylaması maddesiyle benimsenen değişikliklere göre, 5 milyon USD'den fazla Risk Altında Tutar ile ilerleyen Acenteler, operasyonel olarak sağlam bir strateji sağlamak için şirketin pek çok yönü üzerinde daha geniş bir değerlendirme içerecek olan ilave üç ayda bir mali değerlendirmelere tabi olacaktır ve bu değerlendirmeler neticesinde tespit edilen ilave riskleri dengelemek için Mali Teminatların ilgili düzeyi tekrar değerlendirilecektir.

Her halükarda, ilgili Yerel Mali Kriterlerinizde belirlenen mevcut yıllık Mali Değerlendirmeler tüm Acenteler için geçerli olmaya devam edecektir. (TURSAB Havayolu İhtisas Başkanlığı olarak COVID kapsamında süreli olarak likidite oranının düşürülmesi konulu duyurumuzu okuyunuz)

IATA, Risk Yönetimi çerçevesine yönelik yaklaşımını neden değiştiriyor?

IATA tarafından Hedeflenen yaklaşım farklı aralıklarda uygun değerlendirmelerin yapılmasını sağlamak ve bir Acentenin yakın gelecekte karşılaşılabileceği risk faktörlerini ve potansiyel zorlukları erken bir aşamada tespit etmek istemesidir. Unutmayın IATA Havayollarının oluşturduğu bir birlik/sekreteryadır. Dolayısıyla aldığı kararlarında tamamının Havayolunu korumaya yönelik olması bu sebeptir.

Yerel Mali Kriterler ile üç aylık değerlendirmelerin kriterleri arasındaki fark nedir?

Yerel Mali Kriterler (LFC), piyasada faaliyet gösteren Acente ve Havayollarının eşit temsilinden oluşan Acente Programı Ortak Konseyi (APJC) adı verilen her bir piyasanın yerel yönetim grubu tarafından oluşturulur. Bu LFC'ye sahip olmanın amacı, IATA'nın her Acenteyi pazarın durumuna uygun yerel olarak kabul edilen koşullara göre değerlendirmesini sağlamaktır. Yolcu Acentesi Konferansı Kararlarına göre, her APJC bu kriterleri yılda en az bir kez ve uygun gördükleri sıklıkta gözden geçirmelidir.

Öte yandan, Acenteler operasyonel kapsamalarını genişlettikçe ve nakit satış hacimlerini artırdıkça, operasyonları basit yerel operasyonlardan sapmaya başlayabilir ve stratejileri sayesinde ticari olarak elde edilen diğer rekabet avantajlarına sahip olabilir. Bu, diğer pazarlara satışları, ek iş kollarını, alt acenteler tarafından üretilen satışları konsolide etmeyi veya şirketin borsada listelenmesini içerebilir (ancak bunlarla sınırlı değildir). Bu noktada, değerlendirme yılda bir defa yürütüldüğünden dolayı, LFC bu ölçekte Acenteleri değerlendirmek için yeterince kapsamlı olmayabilir. Burada, şirkete büyük etki getiren yıl boyunca şirkette büyük değişiklikler uygulanabilir ve buna ek olarak, şirketin yapısının uluslararası bir tüzel kuruluşa benzeyen bir şirket yapısına yaklaşması beklentisi vardır. Acentelerin bazı kriterlerin mali tanımları hakkında şüpheleri olması durumunda, IATA ekibi sorularınızda size yardımcı olacaktır, lütfen arayınız.

Bu, Biz Acentaları nasıl etkiler?

Bu yaklaşımın, geçmiş ve güncel satış geçmişine ilişkin analizimize dayalı olarak mevcut IATA Onaylı Acentelerin büyük çoğunluğunun üzerinde çok az etkisi vardır veya hiç etkisi yoktur.

Ancak, Acenteler işlerini gelecekte büyümeye başladığında, ve operasyonların genişlemesiyle organizasyonel riskler arttığında, büyüyen IATA Akredite Acentelerin ölçeklerini stratejik olarak büyütme ve mali olarak korumak, operasyonel olarak sürdürülebilir kılmak için Acentenin, "Acente Programı" ekosistemi içinde kalmasını sağlayan kademeli adımlar vardır.

Halihazırda büyük ölçekte faaliyet gösteren Acenteler için, her bir Acentenin etkisini dikkatli bir şekilde IATA tarafından değerlendirilmekte olup Durumun her şirket için farklı olabileceğinin farkındadır. Bu husu özellikle Türkiye Pazarı için TURSAB Havayolu, Biletleme ve IATA İhtisas Başkanlığımızca da yakinen takip edilmekte ve IATA ile tam bir işbirliği sağlanmaktadır. Gerek duymanız halinde [IATA ekibi sizin özel durumunuz için geçerli olan adımları ve değişiklikleri açıklamak için uygun iş birimleriniz ile görüşmeye hazırdır.](#)

Risk Altındaki Tutarı 5 milyon ABD Dolarının üzerinde olan bir Acente, ek incelemelerden muaf tutulmak için herhangi bir şey yapabilir mi?

Evet. Üç aylık değerlendirmelerin amacı Acentelerin işleri büyüdükçe, Acentelerin herhangi bir ek Mali Teminat koymak zorunda olmasını önleyecek bir yol sağlamaktır. Bu, acenteler kendi şirketlerindeki operasyonel ve mali durumun sağlam olduğunu teyit edebilirlerse mümkündür.

Ancak, daha sık incelemelerden geçmenin ve gerekli belgeleri hazırlamanın külfetli olabileceğini anlıyoruz. Bir acente, RHC indirimini etkisini hafifletecek aşağıdaki eylemleri değerlendirebilir:

1. Avans ödeme yapmak
2. Ek bir Mali Teminat tutarı sağlamak
3. İlgili BSP'de En Sık Havale Sıklığına geçmek (Haftalık Ödeme)
4. Farklı ödeme türlerinin kullanımını dengelemek. (Nakit, Kredi Kartı, IATA Easy Pay, Alternatif Transfer Yöntemleri)

Bölüm 3: 2021 için Olağanüstü Koşullar

Sektörün benzeri görülmemiş koşullar yaşadığını anlayan Acente Yöneticisi, aşağıdaki istisnai hususları sağlamak için Yolcu Acentesi Konferansı Yönlendirme Grubu (PSG) ve Yolcu Acentesi Programı Ortak Konseyi'nden (PAPGJC) tavsiyeler almıştır:

1. Değişikliklerin etkinliği

Karar değişiklikleri 1 Kasım 2020'de yürürlüğe girse de, IATA, Şubat 2021'in başına kadar yeni RHC hesaplamasının ve ajans risk yönetimi çerçevesindeki değişikliklerin uygulanmasını ötelemiş ancak Şubat ayı itibarıyla tüm bölgelerde eş zamanlı uygulama mecburiyetine geçmiştir.

2. 2021 için RHC'yi belirlemek için kullanılan Satış Verileri

IATA, Yukarıda 1. Bölümdeki tabloda açıklandığı gibi 2021 için "Risk Altındaki Tutar" formülünü uygulamayacaktır.

Bunun yerine, RHC hesaplaması için uygulanacak miktar, RHC hesaplamasını temel almak için daha fazla mantıksal tutarı mümkün kılmak üzere 2019 satışlarının % 50'sine dayanacaktır. Bu kısım, IATA Economic'in 2021 yılına kadar sektörün büyüklüğü tahminine göre hesaplanır ve gelecek yıl sektördeki değişikliklerle ilgili kalmasını sağlamak için düzenli olarak gözden geçirilecektir.

Bunun ne anlama geldiğine dair bir fikir edinmek için şöyle bir örnek verilebilir;

IATA Economic'in 2021 tahmini, yolcu satış gelirinin 2019'a kıyasla kendi büyüklüğünün % 50'si kadar olmasının beklendiğini öngörüyorsa bu durumda, Acentenin 2019 satışlarına dayalı olarak, yukarıda 1. bölümünde tarif edilen [formülü](#) uygularsak;

"X" bir Acentenin Risk Durumunda 2019'da 100.000 USD Risk Altında Tutar varsa, o zaman bu Acentenin 2021 yılı için Risk Altındaki Tutarı $100.000 \text{ USD} \times \%50 = 50.000 \text{ USD}$ olacaktır. Sonrasında ise bu Acente için 2021 RHC' si $50.000 \text{ USD} \times 2 = 100.000 \text{ USD}$ olacaktır.

Diğer taraftan, eğer bu Acente 2019'da 11 milyon ABD Doları tutarında Risk Altındaki Tutar'a sahipse, [1. bölüm](#)deki aynı örneği kullanarak 2021 için Risk Altındaki Tutar $11 \text{ milyon ABD Doları} \times 0,50 = 5,5 \text{ milyon ABD Doları}$ olacaktır. Yani;

Bu durumda, bu belgenin 1. bölümünde açıklanan RHC çerçevesi uygulandığında, hesaplama aşağıda açıklandığı gibi işleyecektir:

Kademe	Risk Altındaki Tutar (AaR)	Risk Durumu A için RHC faktörü	Acente A için Hesaplama
1	0 - 5.000.000 USD	2 x AaR	2 x 5 milyon = 10 milyon
2	5.000.001 - 10.000.000 USD	1,75 x AaR	1,75 x 500 bin = 875 bin
3	10.000.001 + USD	1,50 x AaR	

Bu Acentenin RHC'si şöyle olacaktır: 10.000.000 ABD Doları + 875.000 ABD Doları = **10.875.000** ABD Doları.

3. Yeni RHC seviyelerinin bildirilmesi

Bu konuda üyelerimiz 1-3 Şubat 2021 tarihleri arasında IATA'dan 2021 için RHC seviyeniz hakkında bilgi veren bir e-posta almış olması gerekir.

Türkiye olarak Bağlı olduğumuz Avrupa dahil tüm bölge kapsamında çok sayıda IATA Onaylı acente olması nedeniyle bildirim biraz zaman alabilir. Ancak sistem stabilitesini sağlamak için aşamalı olarak güncelleme birkaç gün zman alabilir böylelikle, RHC'niz doğru bir şekilde güncellenmiş olacaktır. Sistem güncellendiğinde, sizin Acentenizdeki IATA Müşteri Portalının kullanıcılarının e-posta adresine yeni RHC düzeyi ile bildirim gönderilecektir.

4. Diğer istisnalar

Geçtiğimiz birkaç ay içinde, dünya genelinde IATA Onaylı Acenteler için onaylanan ve uygulanan bir dizi istisna olmuştur. Acentelerin net bir genel bakışa sahip olması için, bu değişiklikler COVID-19 Acente Araç Setinde birleştirilmiştir. Lütfen web sitesinden (<https://www.iata.org/en/fmc-documents/e2fed583-c221-4b48-9e4f-fa2313ca9058/>) güncellenmiş bir sürümü belirli zaman aralıklarıyla kontrol ettiğinizden emin olunuz..

TÜRSAB

HAVAYOLU, BİLETCİLER ve IATA İHTİSAS BAŞKANLIĞI